

Sotsiaalpoliitika ja sotsiaaltöö alused diakoonia kontekstis. Õppekava

Täiendkoolitusasutuse nimetus	EELK Diakoonia- ja ühiskonnatöö sihtasutus Reg nr 90014342
Õppekava nimi	Koolitusprogramm: Sotsiaalpoliitika ja sotsiaaltöö alused diakoonia kontekstis
Õppekavarühm	Sotsiaalteadused
Koolituse kogumaht (akadeemilistes tundides)	Koolituse kogumaht 138 ak.h
	Sh auditoorne töö 72 ak.h
	Sh praktika õppekeskkonnas -
	Sh praktika töökeskkonnas -
	Koolitaja poolt tagasisidestatud iseseisev töö 66 ak.h
Õppekava koostamise alus	Hingehoidja kutsestandard tasemed 6 ja 7 ja kaplani kutsestandard tasemed 6 ja 7 kompetents B.3.2 Koostöö erinevate usuliste ja ühiskondlike ühendustega
	Hingehoidja kutsestandard tasemed 6 ja 7 ja 7 ja kaplani kutsestandard tasemed 6 ja 7 kompetents B.3.3 Hingehoidlik nõustamine
	Hingehoidja kutsestandard tasemed 6 ja 7 ja 7 ja kaplani kutsestandard tasemed 6 ja 7 kompetents B.3.7 Ennetustöö
	Eesti Evangeelse Luterliku kiriku arengukava 2019 - 2028
Sihtgrupp	Sotsiaalpoliitikat ja sotsiaaltööd avavale koolitusele ootame koguduste diakooniatöö tegijaid, hingehoidjaid, kaplane ja ka kõiki teisi kiriku töötajaid, kes teevad koostööd teiste inimesi aitavate organisatsioonide ja spetsialistidega
Õppe alustamise tingimused	Vähemalt keskharidus ja koguduse vaimuliku soovitus
Õppe eesmärk	Õppeaine eesmärk on anda süsteemne ülevaade Eesti Vabariigi sotsiaalsüsteemist, selle toimimise keskkonnast, põhimõtetest ja seostest diakoonia ja vahetu hingehoiutööga.
Õpiväljundid	ÕV1 Mõistab Eesti sotsiaalpoliitika ja hoolekandesüsteemi ülesehitust ning diakoonia rolli selles.
	ÕV2 Orienteerub sotsiaal- ja vaimse tervise teenuste süsteemis ning oskab abivajajaid asjakohaselt suunata.
	ÕV3 Rakendab kogukonna- ja võrgustikutöö põhimõtteid ning teeb koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega.
	ÕV4 Tuvastab sotsiaalseid ja vaimse tervise riske ning tegutseb eetilisel, konfidentsiaalsust järgides.
	ÕV5 Reflekteerib oma professionaalset rolli, väärtusi ja piire diakoonia ja sotsiaaltöö kontekstis.
Õppesisu	Koolitusprogrammi põhilektor kaasab teemade käsitlemisse praktikuid, kes oma kogemuste najal saavad õpitavat seostada igapäevatööga kiriku erinevatel tasanditel. Külalised valitakse ja lepitakse osalemine kokku peale koolitusel osalejate selgumist.

	<p>Programmi käigus läbitakse järgmised moodulid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sissejuhatus kursusesse. Ühiskonna toimise alused. Õiglane ja kaasav ühiskond. Inimese heaolu. • Sotsiaalpoliitika ja selle tasandid (mikro-, meso-, makro-) • Teenuste tundmine ja suunamine. Diakoonia ja sotsiaaltöö lõimimine • Vaimse tervise poliitika. Hingehoid sotsiaalhoolekandes ja institutsioonides • Sotsiaaltöövõrgustikud. Juhtumitöö. Inimese vajadustest tulenev individuaalne abi. • Kogukonnatöö ja kodanikuühiskond. <p>Moodulite sisu on detailselt lahti kirjutatud õppekava lisas „Õppemoodulite kirjeldused“.</p>
Õppemeetodid	<p>Koolitusel kasutatakse lisaks traditsioonilisele loengu vormile erinevaid aktiivõppemeetodeid, juhtumianalüüsi, õppijalt õppimist, iseseisvat tööd koos töö esitlemise ja tagasisdestamisega. Õppematerjalid ja iseseisvate tööde juhendid on õppijate jaoks kättesaadavad jagatud materjalidena.</p>
Iseseisev töö	<p>Iseseisva töö maht on 66 tundi. Iseseisvad tööd tuleb esitada Moodle keskkonda, kuhu on ligipääs ainult kursusega seotud õppijatel ja koolitajatel. Juhendid on õppijate jaoks kättesaadavad samas keskkonnas. Iseseisvaks tööks on allajärgnevate tööde esitamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enda igapäevatööle tuginevalt või muu vabalt valitud kristliku sotsiaalvaldkonna asutuse töö analüüs lähtudes ette antud küsimustest. Töö esitlemine teistele osalejatele. Küsimused ja tagasiside koolitajalt ja teistelt osalejatelt. • Sotsiaalpoliitikat puudutavate avalike materjalide ja/või e-õiguses avaldatud Sotsiaalministeeriumi väljatöötamiskavatsuse alusel ühe kas viimase kahe aasta jooksul toimunud või tulevikus plaanitud poliitikamuudatuse analüüs, selle sisust ja oma seisukohtadest maksimaalselt 3500 tähemärgise kirjaliku kokkuvõtte tegemine fookusega muudatuse vajalikkusele ja realiseeritavusele. • Lõputööks juhtumikirjelduse koostamine tuginevalt soovituslikule vormile.
Õppematerjalide loend	Vt. moodulite kirjelduse juures.
Nõuded õpingute lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid	<p>Õpingute käigus tehtavate iseseisvate tööde hindamiskriteeriumid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ juhendis antud suuniste järgimine ○ analüüsi loogilisus ○ õigusaktide ja süsteemide korrektne kasutamine ja viitamine ○ eetika ja konfidentsiaalsuse arvestamine ○ omandatud teadmiste kasutamine

	<ul style="list-style-type: none"> ○ seoste loomine hingehoiu ja laiemalt diakoonia praktikaga ○ refleksiooni sisukus <p>Õpingute tunnistusega lõpetamiseks on vajalik saada arvestused kõigi kolme iseseisva töö kohta ja aktiivselt osaleda vähemalt 80 % auditoorsetest tundidest.</p>
Kursuse läbimisel väljastatav dokument (tunnistus või tõend).	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnistus, kui kõik õpingute lõpetamise nõuded on täidetud • Tõend juhul, kui õpiväljundid jäid omandamata, kuid õppija võttis osa õppetööst või kui õppija osales õppetööl osaliselt. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakttundide arvule.
Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- ja töökogemuse kirjeldus.	Koolitajaks on Marelle Erlenheim. Koolitaja omab kõrgharidust, sotsiaaltöötaja kutset tase 7, valitud lisakompetentsidega teenuste juhtimisele ja koolitamisele ja valdkondlikku töökogemust nii riigi kui kohaliku omavalitsuse tasemel. Koolitaja lühitutvustus on lisatud koolitaja kodulehele.
Õppemaksu tasumise kord ja tähtaeg	Koolituse tasu 720 eurot sisaldab koolituse, jaotusmaterjali ja kohvipausid. Võimalus tasuda osade kaupa. Täpsem maksegraafik lepitakse kokku personaalselt ning sellele vastavalt väljastatakse arved.
Õppekorralduse alused	Kursus toimub 2-päevaste õppesessioonidena kuus, koolituspäevad 10.00 – 17.00. Lõuna 13 – 14, õppijatega kokkuleppel võib lõuna teha lühema ja vastavalt teise päeva lõpetada varem. Koolituse info avaldatakse koduleheküljel vähemalt 1 kuu enne koolituse toimumist. Täpne info saadetakse nädal enne koolituse algust registreerumisel näidatud e-postiaadressile. Koolitusprogramm toimub, kui on registreerunud vähemalt 6 osalejat, koolitusgrupi maksimaalne suurus on 10 osalejat. Koolitusgrupi mittetäitumisel või muudel asjaoludel, mis ei tulene otseselt koolituskeskusest (nt koolitaja haigestumine, elektrikatkestused) on koolituskeskusel õigus koolitust edasi lükata ja või ära jätta.
Vaidluste lahendamise kord	Vaidlused lahendatakse kokkuleppe teel. Kui kokkulepet ei saavutata, lahendatakse vaidlused kohtus.
Õppekeskkonna kirjeldus	Koolitaja valib koolitusruumid arvestades mh ühistranspordi, avalike parklate ja lõuna jaoks sobiva toitlustaja lähedust. Tagame ruumide ligipääsetavuse liikumistakistustega osalejatele. Koolitusruumide ülesse leidmise toetamiseks kasutame viitasid. Iseseisvate tööde esitamiseks ja õppematerjalide jagamiseks kasutatakse Moodle keskkonda, õppematerjalidega tutvumiseks ja iseseisva töö

	<p>koostamiseks on vajalik arvuti kasutamise võimalis, internetiühendus ja tekstitöötlus tarkavara.</p> <p>Tagasiside antakse läbi Moodle keskkonna, e-kirjade ja vahetult koolituse käigus.</p> <p>Vajadusel kasutatakse veebikoolituse läbiviimiseks Teamsi.</p>
Kvaliteedi tagamise tingimused ja kord	<p>Õppekavade koostamisel lähtume kehtivast täiendkoolituse standardist, seda toetavast juhendmaterjalist ja sihtrühma koolitusvajadusest. Kaasatavad koolitajad omavad kõrgharidust ja/või töökogemust õpetataval erialal. Soovitavalt omavad nad täiskasvanute koolitaja kutset ja/või koolitamise kogemust. Nendega sõlmitavates lepingutes nähakse ette kvaliteedikriteeriumid, osalejatelt küsitakse tagasisidet koolituse läbiviimise kohta. Koolitusruumid valitakse turul pakutavate ruumide hulgast arvestades osalejate vajadusi, koolituse iseloomu, toitlustuse korralduse võimalusi. Koolitusruumides on olemas tasuta ligipääsuga internet.</p>
Õppekava kinnitamise aeg	07.12.2025
Õppekava uuendamise aeg	-

Lisa: Õppemoodulite kirjeldused

Lisa Õppemoodulite kirjeldused

Session	Teema	Maht ak.h	Sisu	Soovituslik kirjandus, materjalid	Panustab õpiväljundisse
I õppesessioon	Sissejuhatus kursusesse. Ühiskonna toimise alused. Õiglane ja kaasav ühiskond. Inimese heaolu.	12 + 3	Kursuse eesmärk, roll hingehoius ja sotsiaaltöös, õppemetoodika. Ühiskond, ühiskonnasfäärid, struktuur, toimimiseks vajalikud tegurid. Haavatavad sihtgrupid. Võrdne kohtlemine. Inimeste õigused, vabadused ja kohustused. Heaolu, sh vaimse tervise seos sotsiaalse kontekstiga.	Koolitaja slaidid vm koolitaja koostatud õppematerjal. Kutsestandardid - Kutseregister Eesti Vabariigi põhiseadus–Riigi Teataja Eesti ühiskond kiirenevas ajas – Uuringu Mina. Maailm. Meedia 2002–2014 tulemused – Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus ENUT Võrdse kohtlemise käsiraamat – Eesti Inimõiguste Keskus	ÕV3 Rakendab kogukonna- ja võrgustikutöö põhimõtteid ning teeb koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega.
II õppesessioon	Sotsiaalpoliitika ja selle tasandid (mikro-, meso-, makro-)	12 + 20	Sotsiaalpoliitika olemus, toimispõhimõtted, jätkusuutlikkus. Sotsiaalsed riskid. Sotsiaalpoliitika makrotase – riiklikud raamistikud, konfidentsiaalsus, ligipääs teenustele.	Koolitaja slaidid vm koolitaja koostatud õppematerjal. https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/arengukavad/kehtivad-arengukavad	ÕV1 Mõistab Eesti sotsiaalpoliitika ja hoolekandesüsteemi ülesehitust ning diakoonia rolli selles.

			<p>Sotsiaalpoliitika mesotase – kohalikud süsteemid, KOVi sotsiaaltöö, koguduste roll..</p> <p>Sotsiaalpoliitika mikrotase – individuaalse abi osutamine.</p>	<p>Tööhõive- ja sotsiaalpoliitika üldpõhimõtted Teabelehed Euroopa Liidu kohta Euroopa Parlament</p>	
III õppesessioon	<p>Teenuste tundmine ja suunamine.</p> <p>Diakoonia ja sotsiaaltöö lõimumine</p>	12 + 20	<p>Sotsiaalkaitsesüsteemi osad, funktsioonid, põhimõtted ja tasandid.</p> <p>Sotsiaaltöö meetodid, võrdlus diakooniatööga.</p> <p>Sotsiaaltöö eetilised alused.</p> <p>Masloui püramiid.</p> <p>Hüvitiste liigid.</p> <p>Teenuste jagunemine, korraldus, omavahelised seosed.</p>	<p>Koolitaja slaidid vm koolitaja koostatud õppematerjal.</p> <p>Sotsiaalseadustiku üldosa seadus–Riigi Teataja</p> <p>Sotsiaalhoolekande seadus–Riigi Teataja</p> <p>Eetikakäsiraamat ESTA</p> <p>Hingehoidja eetilised põhimõtted – HINGEHOID</p> <p>Kohalike omavalitsuste nõustamine Sotsiaalkindlustusamet</p> <p>Lapse heaolu hindamise käsiraamat Lasteabi</p>	<p>ÕV1 Mõistab Eesti sotsiaalpoliitika ja hoolekandesüsteemi ülesehitust ning diakoonia rolli selles.</p> <p>ÕV2 Orienteerub sotsiaal- ja vaimse tervise teenuste süsteemis ning oskab abivajajaid asjakohaselt suunata.</p> <p>ÕV4 Tuvastab sotsiaalseid ja vaimse tervise riske ning tegutseb eetiliselt, konfidentsiaalsust järgides.</p>

IV õppesessioon	Vaimse tervise poliitika. Hingehoid sotsiaalhoolekandes ja institutsioonides	12 + 3	Vaimse tervise teenuste püramiid. Enesehoid ja kogukonna tugitegevused. Vaimse tervise abi tervishoiusüsteemis. Vaimse tervise abi sotsiaalsüsteemis ja tööturteenustes. Ennetus- ja võrgustikutöö. Hingehoid sotsiaalhoolekandes ja institutsioonides. Hingehoiu koht ja roll vaimse tervise tugivõrgustikus.	Koolitaja slaidid vm koolitaja koostatud õppematerjal. Vaimse tervise abi Sotsiaalministeerium Eesti inimarengu aruanne 2023 Vaimne tervis ja heaolu Palunabi Vaimse tervise roheline raamat (2021).pdf Peaasi.ee - Pole hullu Psühhiaatrilise abi seadus–Riigi Teataja Lahendus.net – Lahendusteni sinus eneses Probleemse käitumise ennetamise ja juhendamise hea tava käsiraamat erihoolekandes	ÕV2 Orienteerub sotsiaal- ja vaimse tervise teenuste süsteemis ning oskab abivajajaid asjakohaselt suunata. ÕV5 Reflekterib oma professionaalset rolli, väärtusi ja piire diakoonia ja sotsiaaltöö kontekstis.

				Kroonilise psüühikahäirega eaka hooldusjuhend ppa-kaplanaadi-liturgia-kaesiraamat-isbn-978-9916-4-1404-0.pdf Erinevad keskkonnad – HINGEHOID Aeg parandab hoolitsetud hingehaavad Avaleht Digiriigi Akadeemia õppeplatvorm	
V õppesessioon	Sotsiaaltöövõrgustikud. Juhtumitöö. Inimese vajadustest tulenev individuaalne abi.	12 + 20	Võrgustikutöö eesmärgid, alused, töömeetodid. Võrgustike liigid ja rollid. Inimese tugivõrgustik. Hingegoidja ja kaplan sotsiaaltöövõrgustikes. Juhtumitöö olemus, vormid. Persoonilugudele tuginevate juhtumikirjelduste arutelu ja lahenduste otsimine.	Koolitaja slaidid vm koolitaja koostatud õppematerjal. Juhtumikorralduse käsiraamat Ennetusvõrgustiku juhendmaterjal Lapseheaolu Lõputöö: Koostöö lähisuhtevägivalla lahendamisel Võrgustikutöö hoolivas kogukonnas juhtumikorralduse_protsess_12.6.12.pdf Juhtumipõhine võrgustikutöö	ÕV3 Rakendab kogukonna- ja võrgustikutöö põhimõtteid ning teeb koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega.
VI õppesessioon	Kogukonnatöö ja kodanikuühiskond	12	Koguduste ja muude usuliste ühenduste võimalused osaleda ühiskonnaelu kujundamises	Koolitaja slaidid vm koolitaja koostatud õppematerjal Riik ja usulised ühendused DIGAR Kuidas koguda annetusi ja hoida toetajaid.pdf	ÕV3 Rakendab kogukonna- ja võrgustikutöö põhimõtteid ning teeb koostööd erinevate

			<p>erinevatel ühiskonna tasanditel. Riigi ja kiriku koostöö. Partnerluse toimimise võtmetegurid. Tänase koostöö näiteid, võimalikke arengusuundi. Tegevuste rahastamise võimalused.</p>	<p>Kogukonnaveeb</p>	<p>valdkondade spetsialistidega.</p>
--	--	--	---	--------------------------------------	--------------------------------------